

Trøndelag fylkeskommune
Att. Arnfinn Tangstad
Fylkets Hus, Postboks 2560
7735 STEINKJER

Rapport fra marinarkeologisk registreringsundersøkelse og endelig uttalelse til detaljreguleringsplan for fv. 6448 Knarrlagsundbrua i Hitra kommune

1. RESYMÉ AV SAKEN

NTNU Vitenskapsmuseet mottok den 24.08.2020, i e-post fra Trøndelag fylkeskommune, detaljreguleringsplan for fv. 6448 Knarrlagsundbrua til uttalelse.

Hensikten med planen er tilrettelegging for bygging av ny bru over Knarrlagsundet med tilhørende vegsystemer og fortau. Etablering av ny bru er planlagt like øst for eksisterende bru. Riving av eksisterende bru gjennomføres ved ferdigstilling av ny bru.

Tiltakene medfører inngrep i sjø/strandsone og risiko for miljøskade jf. Planbeskrivelse kap. 7.11.3 Risikoidentifisering og analyse pkt. 42. NTNU Vitenskapsmuseet vurderte at potensialet for kulturminner under vann i reguleringsområdet er til stede, med bakgrunn i nærheten til sentral led, samt arkivinformatjon som beskriver maritim aktivitet i området i forbindelse med handelssted (Knarrlag borgerleie) på Berget. Navnet Knarrlagsund peker også mot maritim ferdsel tilbake til middelalderen. NTNU Vitenskapsmuseet vurderte det derfor som nødvendig å gjennomføre en marinarkeologisk registreringsundersøkelse før endelig uttalelse til planen kunne gis, jf. Lov om Kulturminner av 9. juni 1978 nr. 50 § 9. Hensikten med registreringsundersøkelsen var dermed å avklare hvorvidt tiltakene i planen kan skade fredede eller vernede kulturminner vernet i henhold til kulturminneloven §§ 4 og 14.

2. PROBLEMSTILLING

Bakgrunnen for NTNU Vitenskapsmuseets registreringskrav kom som en følge av at tiltaksområdet ligger innenfor et område som er prioritert i vår forvaltning av kulturminner under vann. Området er

---

Postadresse

7491 TRONDHEIM

Org.nr. 974 767 880

E-post:

postmottak@ntnu.no

<http://www.ntnu.no>**Besøksadresse**

Erlings Skakkes gate 47 B

Telefon

+47 73 59 21 45

Telefaks

+47

Saksbehandler

Staale Normann

Tlf: +47 73 59 22 53

prioritert på bakgrunn av registrerte fornminner, samferdselshistoriske vurderinger, skriftlige kilder og gode bevaringsforhold. Indirekte inngrep i sjøbunnen i forbindelse med riving av eksisterende bru ble vurdert å kunne være skadelige for eventuelle kulturminner i og på sjøbunnen i reguleringsområdet. Registreringsundersøkelsen skulle sørge for at eventuelle kulturminner under vann, jf. loven her, ble registrert og dokumentert.

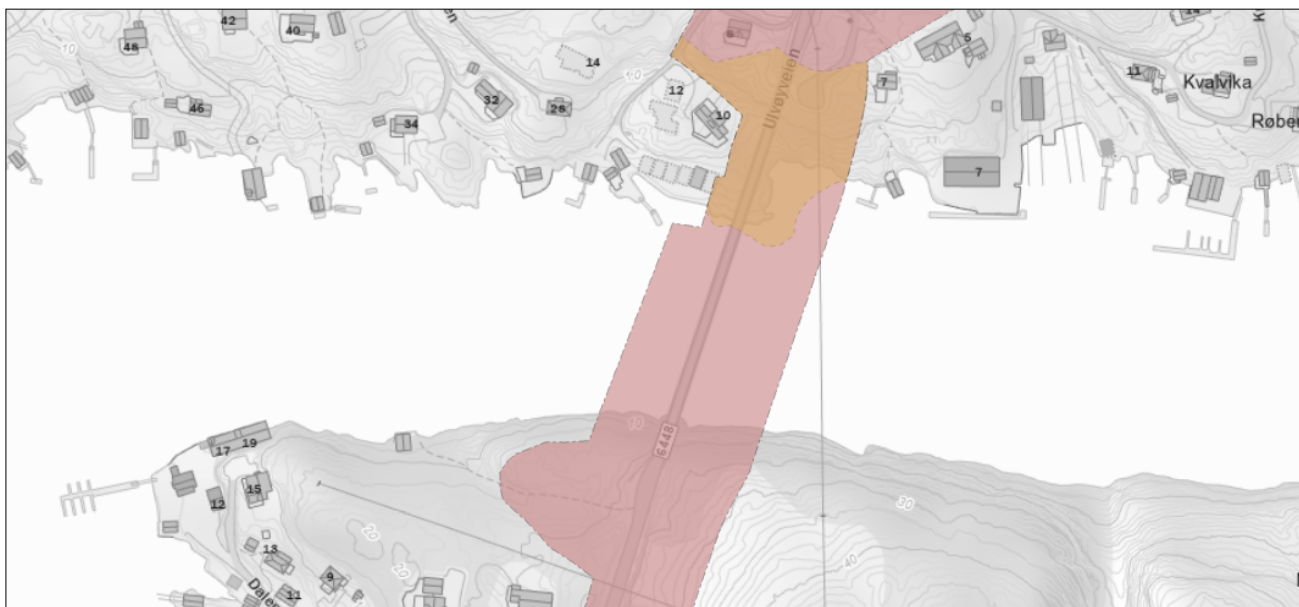
3. METODIKK

Undersøkelsene ble gjennomført ved bruk av 680 kHz DeepVision sidesøkende sonar. Sonaren ble trukket av åpen båt. Det ble også brukt en Blueeye Pro undervannsdrone for visuell inspeksjon av anomalier. Det ble opprinnelig planlagt å gjennomføre en dykkerundersøkelse med mannskap på 4, jf. ny forskrift om utførelse av arbeid. På grunn av pandemien ble det imidlertid besluttet at det var mest forsvarlig, av smittevern hensyn, å gjennomføre undersøkelsen med bruk av sonar og ROV. Det ble vurdert at en slik nedskalering kunne forsvares faglig med den ekstraordinære samfunnssituasjonen som bakteppe.

4. BEFARING AV OMRÅDET

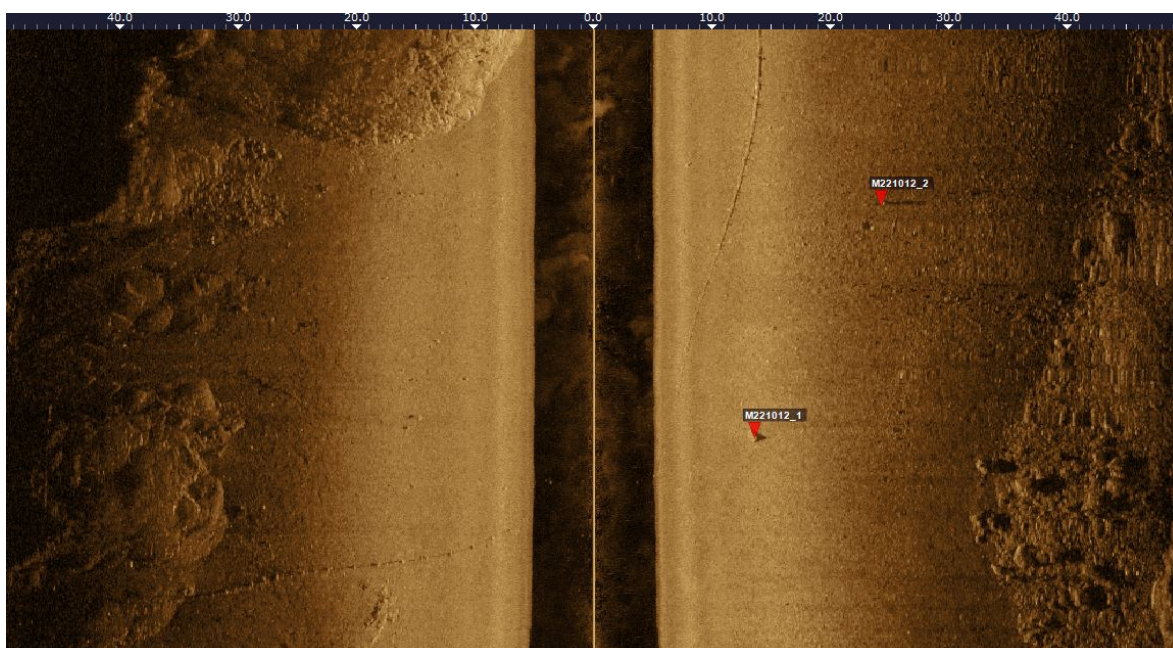
Etter avtale med tiltakshaver ble befaringen gjennomført 24. og 25. mars 2021.

Medvirkende i den marinarkeologiske undersøkelsen var: Fredrik Skoglund og Staale Normann fra NTNU Vitenskapsmuseet.

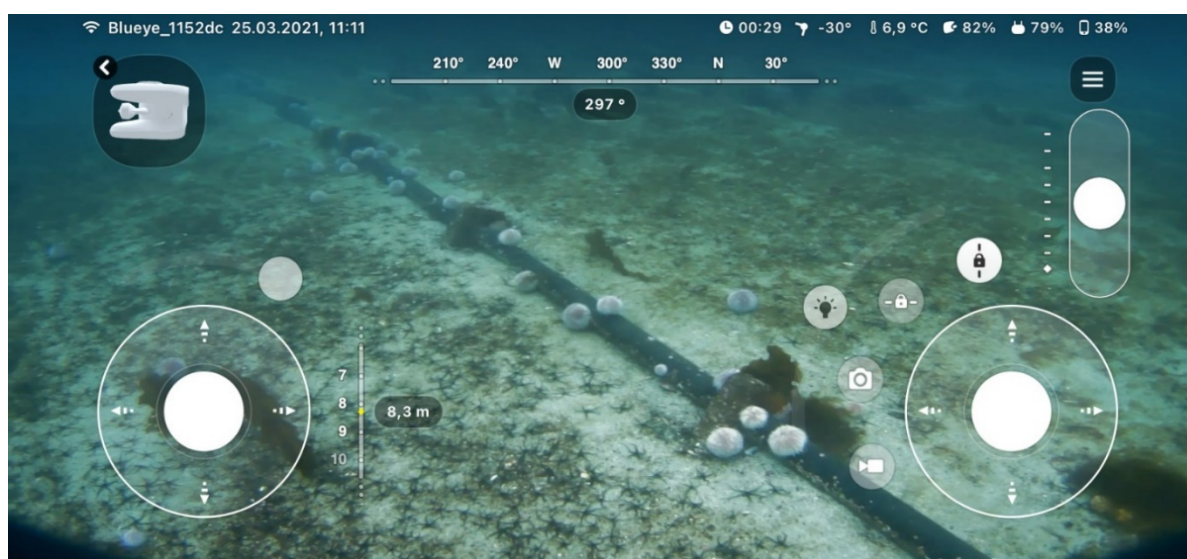
Figur 1: Utsnitt av planområdet.

Sonarundersøkelsen ble primært kjørt med 100 m swath, det vil si 50 m til hver side av senterlinjen. For å sørge for tilstrekkelig overlapp og for å unngå at vi fikk blindsoner, ble de fleste av linjene kjørt to ganger. Linjene ble kjørt på tvers av planområdet for å få tilstrekkelig dekning av området.

Figur 2: Skjermbilde fra sonogram med markeringer av anomalier.

Det var gode forhold for kjøring med sonar. De fleste av anomaliene var rester av moderne virksomhet og infrastruktur; moringsblokker og tauverk, både aktivt i bruk og utgåtte, samt sjøledninger og kabler. Ved sjekking av anomalier ble det også påvist en del moderne søppel og gjenstander mistet eller kastet fra båter og fra land. Det ble ikke påvist gjenstander eller strukturer i kulturminnekategorien.

Figur 3: Sjøkabelen kan gjenkjennes fra sonogrammet.

Figur 4: Skjermbilder fra ROV-undersøkelsen. Sjøkabel i det øverste bildet kan gjenkjennes i figur 2. Det nederste bildet viser sjekk av anomali som viste seg å være en moderne fender.

5. RESULTAT

Alle markeringer av anomalier fra sonarkjøringen ble sjekket med ROV og vurdert med tanke på at de kunne være kulturminner vernet i henhold til kulturminneloven §14 eller §4. Ingen av anomaliene ble vurdert å være fredete eller vernetete kulturminner.

NTNU Vitenskapsmuseet har derfor ingen videre anmerkninger til detaljreguleringsplanen, slik den foreligger. Vi vil allikevel minne om meldeplikten, jf. kulturminneloven § 14 tredje ledd jf. §§ 8 annet ledd, 13 første ledd første punktum og 13 annet ledd. Det vil si at dersom det oppdages materiale som er fredet etter loven, skal arbeidet straks stanses og NTNU Vitenskapsmuseet kontaktes. Tiltakshaver plikter å underrette den som skal utføre arbeidene om dette, men står også selv ansvarlig for at det blir overholdt.

Med hilsen

Marianne Utne Nilsen
Kontorsjef

For: Bernt Rundberget
Instituttleder

Staale Normann
Saksbehandler

I samsvar med fullmakt er dette dokumentet godkjent elektronisk og har derfor ingen fysisk signatur